

ГОЛІЧЕНКО Л.М.,

кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри
українського ділового мовлення
Національної академії
Служби безпеки України,
м. Київ, Україна

ВЕРНИГОРА О.Л.,

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри українського
ділового мовлення
Національної академії
Служби безпеки України,
м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГІВ У ВІЙСЬКОВОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

GOLICHENKO L.M., VERNYHORA O.L., Formation of linguistic and local lore competence of philologists in a military institution of higher education. *The article considers the peculiarities of the formation of linguistic and local lore competence of philologists in a military institution of higher education; analysis of domestic and foreign sources revealed the need for the formation of linguistic competence of future officers-philologists, which will help them in further professional communication activities to take into account both language and features of the country, history, culture of the nation or ethnic group; the interdisciplinary principles of linguistic competence are outlined, the most expedient forms and methods contributing to the formation of linguistic competence of philologists in a military institution of higher education are outlined.*

Key words: *military institution of higher education, professional training, philologists, translator competence, linguistic competence.*

ГОЛІЧЕНКО Л.М., ВЕРНИГОРА О.Л., Формування лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у військовому закладі вищої освіти. *У статті розглянуто особливості формування лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у військовому закладі вищої освіти; аналіз вітчизняних і зарубіжних джерел*

дозволив з'ясувати необхідність сформованості лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх офіцерів-філологів, що допоможе їм у подальшій професійній комунікативній діяльності враховувати як мовні особливості, так і особливості країни, історії, культури народу чи етносу, з представником якого відбудуватиметься спілкування; висвітлено міждисциплінарні засади лінгвокраїнознавчої компетентності, окреслено найдоцільніші форми і методи, що сприяють формуванню лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у військовому закладі вищої освіти.

Ключові слова: військовий заклад вищої освіти, фахова підготовка, філологи, компетентність перекладача, лінгвокраїнознавча компетентність.

ГОЛИЧЕНКО Л.М., ВЕРНИГОРА О.Л., **Формирование лингвострановедческой компетентности филологов в военном заведении высшего образования.** В статье рассмотрены особенности формирования лингвострановедческой компетентности филологов в высшем военно-учебном заведении; анализ отечественных и зарубежных источников позволил выяснить необходимость формирования лингвострановедческой компетентности будущих офицеров-филологов, что существенно поможет им в дальнейшей профессиональной коммуникативной деятельности учитывать как языковые особенности, так и особенности страны, истории, культуры народа или этноса, с представителем которого будет общение; освещены междисциплинарные основы лингвострановедческой компетентности, очерчены наиболее целесообразные формы и методы, способствующие формированию лингвострановедческой компетентности филологов в высшем военно-учебном заведении.

Ключевые слова: высшее военно-учебное заведение, профессиональная подготовка, филологи, компетентность переводчика, лингвострановедческая компетентность.

Постановка проблеми. На сучасному етапі реформування системи державної безпеки актуальною є проблема підготовки офіцера як конкурентоспроможного військовослужбовця. Адже розвиток міжнародних відносин спричиняє потребу в професіоналах, що володіють знаннями державної та іноземної мов для взаєморозуміння між представниками країн, етнічними, національними, групами, а також потребу в офіцерах, що мають високий рівень культури,

патріотизму, справедливості, а також ціннісне ставлення до національних, історичних і культурних надбань України. Військові заклади вищої освіти готують таких фахівців за спеціальністю 035 філологія, спеціалізація – переклад у сфері забезпечення державної безпеки. Відповідно до стандарту вищої освіти за цією спеціальністю компетентний філолог має бути високорозвинутою особистістю, що ґрунтовно володіє спектром фахових компетентностей, професійними знаннями та вміннями, з-поміж яких – «усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ; здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію; здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається; здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя [7, с. 7]. Аналізуючи імплементацію компетентісно орієнтованого навчання у військовому закладі вищої освіти, одним із вагомих стратегічних завдань залишається підготовка такого фахівця, який передусім повинен мати досконалі знання з фахових дисциплін, уміти їх інтегрувати у власній професійній діяльності, бути дослідником у фаховій сфері, компетентним у філологічній та суміжних галузях. Сформованість лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх офіцерів допоможе їм у подальшій професійній комунікативній діяльності враховувати як мовні особливості, так і особливості країни, історії, культури народу чи етносу, з представником якого відбуватиметься спілкування.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми якості вищої військової освіти представлено в працях С. Горбачевського, А. Зельницького, В. Мозальова тощо; особливості підготовки філологів-перекладачів у вищих військових навчальних закладах досліджували В. Балабін, А. Гальчус, Т. Сніца, А. Янковець; до професійних компетентностей майбутніх офіцерів у своїх дослідженнях звертались Ю. Дем'янюк, Л. Канова, А. Куруч, В. Посохов, А. Радванський; проблеми формування необхідних професійних компетентностей майбутніх філологів розкрито в працях І. Барабаш, А. Галенко, В. Гончарук, Ю. Картавої, А. Попович, І. Соколової, питання лінгвокраїнознавчої компетентності філологів розглядали Н. Сабат, В. Сулим, О. Асадчих А. Вітренко, А. Галенко О. Каданер тощо. Водночас варто зазначити, що аспект формування лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у військовому закладі вищої освіти не був предметом дослідження.

Метою статті є аналіз формування лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у військовому закладі вищої освіти в процесі вивчення українськомовних та літературознавчих дисциплін.

Виклад основного матеріалу. У наш час залишається актуальною проблема підвищення якості підготовки офіцерів у вищому військовому закладі освіти, зокрема зі спеціальності «Філологія». Аналіз наукових джерел дозволив з'ясувати, що проблема якості вищої військової освіти цікавить багатьох науковців, що обґрунтовують важливість міждисциплінарних засад та необхідність інтегративних зв'язків різних наукових сфер (тактико-спеціальних дисциплін, а також лінгвістичних, соціологічних, культурологічних тощо) у процесі підготовки філологів у вищому військовому закладі освіти. Майбутній філолог-перекладач повинен мати толерантність щодо культури і мови інших держав, виступати носієм національних, духовних та історичних цінностей, мовної культури нашої держави, тому однією із найважливіших компетентностей є лінгвокраїнознавча. На думку І. Воробйової, «лінгвокраїнознавство як міждисциплінарна наукова галузь тісно взаємодіє з багатьма гуманітарними науками: країнознавством, мовознавством, соціолінгвістикою, лінгвокультурологією, етнопсихологією, перекладознавством, теорією міжкультурної комунікації та ін.» [1, с. 15]. У сучасній освітній практиці в процесі підготовки фахівців різного профілю науковці розглядають поняття лінгвокраїнознавчої компетентності як важливу фахову компетентність майбутнього перекладача. Н. Сабат і В. Сулим трактують лінгвокраїнознавчу компетентність як «сукупність країнознавчих фонових знань, знання національно-культурної специфіки лексичного складу мови, що дають змогу асоціювати з лексичною одиницею ту ж інформацію, що й носії цієї мови, а також володіння відповідними перекладацькими навичками, уміннями й особистісними якостями, необхідними для ефективного здійснення міжмовного й міжкультурного посередництва» [4, с. 226-231]. Майбутні перекладачі-офіцери повинні мати розвинені комунікативні навички, вільно послуговуватися багатством лексичних засобів рідної та іноземної мов, дотримуватись граматичних, стилістичних та інших норм спілкування з метою забезпечення порозуміння між представниками різних країн і культур, етнічних груп. На думку Т. Сніци, офіцер повинен мати «знання іноземних мов, що допомагає суттєво зменшити можливі непорозуміння, налагодити ефективні зв'язки у політичній, економічній, культурній та інших сферах діяльності людини» [6, с. 154]. На переконання С. Лагдан, знання української мови є невід'ємною частиною освітнього та виховного процесу здобувачів вищої освіти, що є підґрунтям для формування національної свідомості, ціннісних орієнтацій, інтелектуального потенціалу. Дослідниця зазначає, що «мова як знакова система окремого суспільства є невід'ємною складовою нації, ознакою її самобутності, засобом державотворення, збереження й розвитку культури. В освітньо-виховному процесі мова виступає обов'язковою умовою розвитку інтелектуального, культурного й творчого потенціалу особистості, критерієм її соціалізації. Світогляд, загальна культура, моральність людини трансформуються в

процесі життєдіяльності в конкретні моделі поведінки й мовлення» [3, с. 1].

Слушною є думка О. Каданер про те, що під час підготовки філологів увага повинна бути зосереджена на забезпеченні міжкультурної комунікації через опанування лінгвокраїнознавчого матеріалу, що дозволить у майбутній професійній діяльності фахово оцінювати професійні ситуації, зіставляти їх з культурними стереотипами інших народів, моделювати відповідні рішення. Дослідниця наголошує, що «під лінгвокраїнознавчою компетентністю майбутнього фахівця розуміємо здатність здійснювати міжкультурну комунікацію, що базується на знаннях лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики й уміннях адекватного їх застосування в ситуаціях опосередкованого і безпосереднього міжкультурного спілкування, а також уміннях використовувати фонові знання для досягнення взаєморозуміння. У межах професійно спрямованого навчання лінгвокраїнознавству необхідно формувати лінгвокраїнознавчу компетентність для багатьох спеціальностей, що дозволить орієнтувати студентів щодо рис подібності та відмінності культур і особливостей вияву національної специфіки в соціокультурній поведінці їх представників у ситуаціях міжнаціонального спілкування, що, у свою чергу, сприяє вихованню поваги, симпатії до соціокультурних цінностей один одного» [2, с. 267]. Аналізуючи міждисциплінарні засади лінгвокраїнознавчої компетентності в освітній практиці, зауважимо, що сутність цієї якості щодо майбутніх філологів аргументовано визначила О. Семеног, яка розглядає її як «комплекс певного запасу фонових знань, що складають основу міжкультурного спілкування, оволодіння лінгвокраїнознавчим мінімумом, тобто лексичними одиницями, у яких вербалізуються інокультурні концепти, опанування вербальними й невербальними моделями поведінки в ситуаціях міжкультурної комунікації. Викладаючи українську та зарубіжну літературу, іноземну мову, словесник зорієнтовуватиме вихованців на дослідження культури певної країни шляхом залучення автентичних матеріалів (текстів, віршів, пісень, відеоматеріалів тощо), використання активних форм навчання (проблемних завдань, рольових ігор соціокультурної спрямованості, лінгвокраїнознавчих вікторин і конкурсів та ін.)» [5, с. 13].

І. Воробйова досліджує лінгвокраїнознавство як міждисциплінарну наукову галузь, у якій ціннісний потенціал лінгвокраїнознавства виявляється в опануванні культурних цінностей етносу під час вивчення мовних реалій. Дослідниця зауважила, що «із сучасних позицій лінгвокраїнознавство слід розглядати як міждисциплінарну інтегровану наукову галузь, яка, з одного боку, охоплює навчання мови, а з другого – дає через мовні одиниці певні відомості про країну мови, яку вивчають»; «це спеціальна дисципліна, яка покликана виконувати адаптаційні завдання, розширювати обсяг фонових знань, забезпечувати успішну міжкультурну комунікацію» [1, с. 14]. Саме ця

компетентність допоможе майбутнім офіцерам-філологам в оволодінні національно-культурними цінностями певної країни та в розв'язанні проблем, пов'язаних із культурною, мовною і соціальною адаптацією особистості в іншомовному або українськомовному суспільстві.

Морська Л., досліджуючи теорію лінгвокраїнознавства, проєктує досягнення цієї науки на освітню практику через опанування мовними ресурсами в процесі навчання та наголошує на її основній меті – «формування спектра компетентностей мовнокомунікативного характеру: власне комунікативної, лінгвокраїнознавчої, міжкультурної, соціокультурної тощо. Більшість дослідників суголосні в тому, що «основною метою лінгвокраїнознавства є забезпечення необхідної комунікативної компетентності в актах міжкультурної комунікації через адекватне сприймання мови співрозмовника й розуміння оригінальних текстів» [10, с. 31]. Водночас у наукових джерелах немає структурно-компонентного аналізу лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх філологів у вищих військових закладів освіти, що формується насамперед у процесі вивчення таких дисциплін: «Українська мова професійного спрямування», «Українська фахова мова», «Сучасна українська література», спецкурсу «Героїко-патріотична тематика в українській літературі», під час виховних заходів, бесід, зустрічей з письменниками, екскурсій тощо.

З метою формування лінгвокраїнознавчої компетентності філологів у вищих військових закладів освіти пропонуємо в межах вивчення дисциплін «Українська мова професійного спрямування» та «Українська фахова мова» інтерактивні форми і методи, що сприятимуть опануванню необхідних лінгвокраїнознавчих знань для набуття комунікативного досвіду. Під час укладання та виголошення фахової публічної промови можна запропонувати курсантам-філологам підготувати **публічний виступ** на теми: «У чому полягає відмінність культури українського народу в різних регіонах України?», «Взаємозв'язок української мови і культури народу», «Вплив мови на формування характеру окремої етнічної групи». Також можна запропонувати завдання, у якому необхідно підготувати публічний виступ, використавши такі **цитати**: «Традиційний ідеал людини – це не вишивана сорочка, яку можна скинути і все ж таки залишитись українцем. Ідеал людини – це те найкраще, що створив народ у розумінні властивостей людської особистості та її призначення» (Г. Ващенко), «Відмінність української культури полягає в багатогранності її регіональних різновидів у межах єдиного культурно-мовного простору» (В. Кононенко), «Походження назви нашого краю *Україна* здавна привертало увагу вчених, але однозначного пояснення й досі немає» (Г. Півторак). Як зауважує С. Шевчук, «успіх виступу (оволодіння розумом, почуттями й емоціями слухачів) забезпечують його глибоке і всебічне продумування, добір необхідних слів, жестів, інтонацій, аргументів і наочних засобів. Така комплексна підготовка сприяє

завоюванню уваги аудиторії, переконанню її у власній слушності, залученню слухачів до активної участі у спілкуванні» [8, с. 186]. Адже підготовка та виголошення публічної промови з лінгвокраїнознавчої проблематики дасть змогу курсантам розвинути правильність мовлення, збагатити його лексичними засобами та синтаксично урізноманітнити.

У процесі опанування **мистецтвом аргументації** пропонуємо такі теми: «Мовна культура пересічного українця у лексичному вимірі», «Мовні та психологічні особливості етнічних груп українців». Точно наведені аргументи, добір необхідних комунікативних мовних засобів, влучно висловлена думка сприятиме успішному розв'язанню питань і виконанню завдань з лінгвокраїнознавчої проблематики, завдяки чому доповідач забезпечуватиме інтерес слухачів та увагу аудиторії протягом усього виступу.

Під час підготовки презентації як різновиду публічного мовлення нами було запропоновано тему «Моє рідне місто, містечко чи село» та план, за яким курсанти добиратимуть матеріал лінгвокраїнознавчого спрямування. Виступ розкриватиме такі питання: чим приваблює Ваше рідне місто, містечко, село? Що Вам відомо про нього? Історичний екскурс. Найпоширеніші мовні реалії (діалекти) Вашого регіону. У чому полягає своєрідність культури Вашого регіону? Розказати про найцікавіші звичаї і традиції. Чим Ваше місто (село) особливе? Чому варто його відвідати? Під час підготовки та добору матеріалу філологи опрацюють географічний детермінізм, безеквівалентну, фонову, ономастичну лексику, топоніми (назви місцевості, населених пунктів), гідроніми, українські антропоніми (сукупність власних назв людей ПІП), а також проаналізують лексику свого регіону, що називає побутові реалії. Як зауважує С. Шевчук, «уміння представляти проекти (презентації), звітувати, переконувати, якісно інформувати аудиторію є досить важливою складовою професіограми майбутнього фахівця» [8, с. 190]. Така творчо-пошукова робота дасть змогу здійснити ґрунтовний аналіз краєзнавчого матеріалу, опрацювати національно-марковану лексику на позначення культури, побуту, традицій окремого регіону, що сприятиме формуванню лінгвокраїнознавчої компетентності.

Під час усного спілкування, проведення **бесід та дискусій** відбувається «підвищення компетентності співрозмовників за рахунок обміну думками» [8, с. 218]. Здобувачі вищої освіти повинні правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів, збагачувати словниковий склад мовлення, розуміти ситуацію, мету спілкування, уміти правильно і доречно добирати мовні засоби висловлення думки. Нами були запропоновані теми лінгвокраїнознавчого спрямування: «Національний менталітет, стереотипи, культурні цінності українців», «Видатні пам'ятки та місця України. Походження назв. Історія створення», «Розвиток наукової галузі в Україні. Наукові відкриття, винайдені за останні роки» тощо.

Для формування лінгвокраїнознавчої компетентності у філологів вищих військових закладів освіти можна запропонувати різні **завдання** на сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики й термінології філологічного фаху, наприклад: перекласти текст з лінгвокраїнознавчої тематики українською мовою; списати уривок тексту національно-культурного спрямування, виправивши граматичні та пунктуаційні помилки; визначити, які з поданих сполучень слів функціонують у мові як фразеологізми, дібрати синонімічні їм фразеологічні звороти, з'ясувати набуті ними значення; підібрати до слів іншомовного походження українські відповідники.

У військовому закладі вищої освіти доцільно здійснювати формування лінгвокраїнознавчої компетентності, що дозволить ефективно організовувати дослідницьку роботу курсантів, сформувати в них ціннісне й толерантне ставлення до культури, мови та поваги до національних культурних реалій. Можна запропонувати теми для науково-дослідницької роботи, що передбачає написання тез чи наукової статті лінгвокраїнознавчого спрямування: «Психологічні особливості, що мають етнічні групи українців. У чому полягає їхня подібність та відмінність?», «Соціокультурні пріоритети українського народу», «Соціальне розшарування української мови», «Розвиток та зміни в лексичному складі української мови за останні десятиліття», «Формування етносу та його мови», «Матеріальна культура українців: світоглядний та лінгвістичний аспекти».

У процесі вивчення дисципліни «Сучасна українська література» філологи ознайомлюються з творчим доробком сучасних письменників, виявляють основні ознаки творів, характеризують художні особливості, світоглядні ідеї та індивідуальний стиль митців. Аналізуючи твори, філологи повинні враховувати не тільки художню, естетичну цілісність, авторську позицію, визначати основну проблематику та сюжет, але й опрацьовувати лексичну особливість авторської мови. Можна запропонувати знайти в тексті й виписати лексеми, що передають національний колорит, містять етнокультурну інформацію; назви кольорів із символічним значенням; національно марковані слова, які характеризують культуру українців; діалектизми; назви предметів побуту, зачитувати уривки, де автор подає опис різних національно-культурних традицій, предметів побуту, страв, музичних інструментів. Під час аналізу тексту доцільними будуть такі завдання та запитання для розгорнутої відповіді: «Яка художня картина подана у творі?», «Які мовні засоби використовують письменники для її розкриття?», «Знайти і замінити регіоналізми, які використовує автор у своїх творах, на унормовані відповідники», «У чому виявляється національний колорит?» Розглядаючи систему образів, визначених у творі, можна запропонувати схему характеристики лінгвокультурних типажів. Також можна запропонувати зробити лінгвокраїнознавчий аналіз тексту за планом, де розкриватимуться питання щодо регіональної особливості тексту; лексем, що мають

національну маркованість; реалій на позначення громадського життя, державного устрою українців; поведінки персонажів, риси характеру, способу життя; знайти в тексті фразеологізми, якщо є, розкрити їх значення; знайти в тексті паремії, якщо їх використав автор; аналіз загальної художньої картини світу, поданої автором (особливості художнього світосприйняття).

На нашу думку, доцільним буде написання рефератів з лінгвокраїнознавчої проблематики: «Особливість мови творів М. Матіос», «Фольклорна основа та філософське світобачення, що висвітлено у творі В. Шевчука «Дім на горі»», «Художня картина Полісся у творчості В. Лиса», «Мовні особливості творчості письменників східних та центральних регіонів України», «Художнє світобачення письменника Вашого регіону». Така робота дасть змогу філологам навчитись опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних критичних джерел, а також сприятиме формуванню лінгвокраїнознавчої компетентності.

У позанавчальний час можна запропонувати **екскурсії в такі музеї**: Національний музей народної архітектури та побуту України в Києві, Просвіницький музей під відкритим небом з відтвореним архітектурним ансамблем Наддніпрянщини XVIII сторіччя «Мамаєва Слобода», рекомендовані віртуальні екскурсії з лінгвокраїнознавчої проблематики на сайті «Віртуальний тур українськими музеями просто неба» [9].

Зважаючи на визначені пріоритети, актуальність проблеми дослідження, нами було обґрунтовано формування лінгвокраїнознавчої компетентності в процесі вивчення дисциплін «Українська мова професійного спрямування», «Українська фахова мова», «Сучасна українська література» з використанням різних методів, залучення курсантів до науково-дослідницької роботи та екскурсій. Такий фахівець буде володіти інтегративними знаннями з філологічних дисциплін, уміннями використовувати міждисциплінарні зв'язки, буде спрямований на саморозвиток і самовдосконалення, постійно розвивати свій культурно-комунікативний професіоналізм, займатися науково-дослідницькою діяльністю, адже це дозволить йому краще самореалізуватися в професії. Саме володіння лінгвокраїнознавчою компетентністю високопрофесійного філолога й перекладача сприяє спрямованості на комплексне вивчення мови, літератури, культурних явищ через опанування мовного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Воробйова І. А. Основи лінгвокраїнознавства: навчальний посібник / І. А. Воробйова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 272 с.
2. Каданер О. В. Лінгвокраїнознавчий аспект у навчанні іноземної мови як фактор формування полікультурного фахівця / О. В. Каданер // Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : матеріали

- 12 міжнар. наук.-практ. конф., 30-31 берез. 2016 р. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – С. 266–269.
3. Лагдан, С. П. Роль української мови у формуванні ціннісних орієнтацій студентської молоді // Формування загальнолюдських та патріотичних цінностей у студентської молоді: матер. регіон. наук.-практ. конф. / Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Дніпропетровськ, 2015. – С. 219–224.
 4. Сабат Н. О., Сулим В. Т. Формування лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх перекладачів з урахуванням полінаціонального характеру поширення англійської мови. / Педагогічний альманах. – 2019. – Вип. 41. – С. 226–231.
 5. Семенов О.М., Базиль Л.О., Т.І. Дятленко. Фахова практика вчителя-словесника: навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://rctpd.sspu.edu.ua/images/info_center/books/
 6. Сніца Т. Особливості підготовки перекладачів у вищих військових навчальних закладах / Т. Сніца // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. – 2018. – №4 (63). – С. 154–157.
 7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського рівня) вищої освіти). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>.
 8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – К.: Алерта, 2011 – 696с.
 9. Віртуальний тур українськими музеями просто неба [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – URL: <https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/>.
 10. Morska L. Education values of modern British school. Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти». – 2017. – № 35. – С. 28–35.

Transliteration of References:

1. Vorobiova I. A. Osnovy lnhvokrainoznavstva: navchalnyi posibnyk / I. A. Vorobiova. – К.: Vydavnychi Dim «Slovo», 2014. – 272 s.
2. Kadaner O. V. Lnhvokrainoznavchyi aspekt u navchanni inozemnoi movy yak faktor formuvannia polikulturnoho fakhivtsia / O. V. Kadaner // Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii: materialy 12 mizhnar. nauk.-prakt. konf., 30-31 berez. 2016 r. – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2016. – S. 266–269.
3. Lahdan, S. P. Rol ukrainskoi movy u formuvanni tsinnisnykh oriiientatsii studentskoi molodi // Formuvannia zahalnoliudskykh ta patriotychnykh

- tsinnosti u studentskoi molodi: mater. rehion. nauk.-prakt. konf. / Dnipropetrovskiy derzhavnyi ahrarno-ekonomichnyi universytet. – Dnipropetrovsk, 2015. – S. 219–224.
4. Sabat N. O., Sulym V. T. Formuvannia linhvokrainoznavchoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv z urakhuvanniam polinatsionalnoho kharakteru poshyrennia anhliiskoi movy. / Pedahohichnyi almanakh. – 2019. – Vyp. 41. – S. 226–231.
 5. Semenoh O.M., Bazyl L.O., T.I. Diatlenko. Fakhova praktyka vchytelia-slovesnyka: navchalnyi posibnyk [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://rctpd.sspu.edu.ua/images/info_center/books/
 6. Snitsa T. Osoblyvosti pidhotovky perekladachiv u vyshchychk viiskovykh navchalnykh zakladakh / T. Snitsa // Naukovyi visnyk MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky. – 2018. – №4 (63). – S. 154–157.
 7. Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 035 Filologhiia dlia pershoho (bakalavrskoho rivnia) vyshchoi osvity). – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>.
 8. Shevchuk S. V., Klymenko I. V. Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam: Pidruchnyk. – K.: Alerta, 2011 – 696s.
 9. Virtualnyi tur ukrainskymy muzeiamy prosto neba [Elektronnyi resurs]: ofitsyni sait. – URL: <https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/>.
 10. Morska L. Education values of modern British school. Pedahohichnyi almanakh: zbirnyk naukovykh prats / redkol. V. V. Kuzmenko (holova) ta in. Kherson: KVNZ «Khersonska akademiia neperervnoi osvity». – 2017. – № 35. – S. 28–35.

GOLICHENKO L.M.

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Department Ukrainian Business Broadcasting of the National Academy Security Services of Ukraine, Kyiv, Ukraine

VERNYHORA O.L.

Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer of the Department of Ukrainian of Business Broadcasting of the National Academy of Security Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: vn.elena@ukr.net

FORMATION OF LINGUISTIC AND LOCAL LORE COMPETENCE OF PHILOLOGISTS IN A MILITARY INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION

<https://doi.org/10.38014/osvita.2021.88.12>